

Handläggare: Nina Ström
Telefon: 08-508 25 014

Till
Socialnämnden

Förbättrad situation för hemlösa i Stockholm - Svar på motion (2011:13) av Annika Ödebrink (s)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Fredrik Jurdell
Tf Förvaltningschef

Sammanfattning

I motionen från Annika Ödebrink (s) föreslås ett antal punkter för att förbättra situationen för hemlösa när det gäller praxis vad gäller vistelseort så att inte hemlösa hamnar i kläm mellan olika stadsdelsförvaltningar, förändringar som gör det lättare för hemlösa att få tillgång till bostäder, nolltolerans mot vräkning av barn och personliga ombud för människor i hemlöshet. Förvaltningen anser att motionen behandlar väsentliga frågor inom hemlöshetsområdet. Staden arbetar på olika sätt aktivt med att förbättra de hemlösas situation och på sikt minska antalet hemlösa. I tjänsteutlåtandet kommenterar förvaltningen motionärens förslag.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden för yttrande överlämnat motion (2011:13) om en förbättrad situation för hemlösa i Stockholm av Annika Ödebrink (s). Remisstiden går ut 30 juni 2011.

Ärendet har även remitterats till stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Norrmalm och Farsta samt stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, Svenska Bostäder, Familjebostäder, Stockholms hem och Bostadsförmedlingen.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Motionen i sammanfattning

Annika Ödebrink (s) tar i motionen upp ett antal situationer i staden som försvårar för de hemlösa. Motionären föreslår följande förändringar:

- Staden ska följa praxis beträffande vistelseort så att hemlösa inte kommer i kläm mellan olika stadsdelsförvaltningar.
- Staden ska inkludera försökslägenheter i alla nya detaljplaner.
- Krav att de kommunala bostadsbolagen ska acceptera försörjningsstöd som inkomst vid ansökan om bostad samt att kravet på fullständig skuldfrihet avskaffas. Tidigare betalningsanmärkningar ska inte innebära att man evigt ska stå utanför bostadsmarknaden.
- Staden ska införa nolltolerans för vräkning av barn. Socialtjänsten måste ges resurser till förebyggande arbete och bostadsbolagen bör åläggas ansvar att i ett tidigt skede informera berörd myndighet om obetalda hyror.
- Staden ska införa personliga ombud för människor i hemlöshet för att underlätta deras situation. Den hemlöse ska ha en person som aktivt driver hans ärenden och verkar för att han snabbare kan ta sig ur sin situation.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att motionen behandlar väsentliga frågor inom hemlöshetsområdet. Staden arbetar aktivt för att förbättra de hemlösas situation och på sikt minska antalet hemlösa. Nedan följer förvaltningens kommentarer till motionärens förslag.

Ärendeansvar

Stockholms stad har sedan många år tydliga riktlinjer och praxis vad gäller tillhörighet och vistelseort, ”Riktlinjer för ärendeansvar mellan

stadsdelsnämnderna” (KS 2003-03-19). Inom socialförvaltningen finns också särskild kompetens på Enheten för hemlösa mottagnings- och försörjningsenhet. Att utreda socialtjänstillhörigheten tar i regel 1-2 veckor och riktlinjerna anger att den nämnd som den enskilde först vänt sig till har ansvar för akuta åtgärder/insatser i avvaktan på att rätt nämnd tar över ärendet. Om det ändå uppstår problem eller tvister om tillhörighet och vistelseort avgörs denna fråga av stadens juridiska avdelning.

Den 1 maj 2011 infördes nya regler i SoL och LSS som förtydligar ansvarsfördelningen mellan bostadskommun och vistelsekommun. I de nya reglerna förtydligas och fördjupas bostadskommunens ansvar, t.ex. vid behov av hemtjänst i annan kommun.

Försökslägenheter

2010 förmedlade Bostadsförmedlingen 319 försöks- och träningslägenheter till stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningen. Detta är det högsta antalet förmedlade lägenheter hittills. Målsättningen är 300 lägenheter per år.

Insatsen försöks- och träningslägenhet kan ges till personer med missbruks-, psykiska eller allvarliga sociala problem som behöver socialtjänstens stöd för att få, klara och behålla en bostad. Upplåtelse av försöks- och träningslägenheter är en form av bistånd enligt socialtjänstlagen som kan beviljas personer som inte på egen hand blir godkända som förstahandshyresgäster. Biståndet ska syfta till att förbereda den enskilde att klara ett eget boende. Enbart bostadslöshet/ hemlöshet utgör ingen grund för att bevilja boende i försöks- eller träningslägenhet. Boendestöd ingår som en del i försöks- och träningslägenhetsverksamheten och ska anpassas till den enskildes behov av stöd.

Stadens ”Riktlinjer för handläggning av försöks- och träningslägenheter” har nyligen reviderats och antogs av kommunfullmäktige 2011-05-23. Socialförvaltningen genomför utbildning i dessa riktlinjer under maj och juni 2011.

Bostad först

Projektet Bostad först startade hösten 2010. Bostad först innebär att hemlösa personer får tillgång till permanent boende i egen lägenhet (initialt utan förstahandskontrakt) samtidigt som det ges ett intensivt och individuellt utformat stöd i boendet. I projektet ingår socialförvaltningen, Spånga- Tensta och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar. F.n. är 17 personer aktuella inom projektet varav

14 personer bor i egna lägenheter. Stadsmissionen har tre vägledare anställda vilka arbetar heltid med de boende.

Stiftelsen Hotellhem (SHIS)

Stiftelsen Hotellhem (SHIS) har kommunfullmäktiges uppdrag att tillhandahålla genomgångsbostäder till ungdomar, ensamstående vuxna och familjer som av sociala/ekonomiska skäl inte har tillträde till den ordinarie bostadsmarknaden. SHIS har cirka 2 300 lägenheter fördelade på 21 fastigheter.

Verksamheten bedrivs i form av:

- Ungdomsbostäder för unga vuxna 18-28 år
- Genomgångsbostäder för vuxna från 25 år
- Genomgångsbostäder för familjer
- Stödboende för vuxna från 25 år
- Referensboende för vuxna från 25 år

Lägenheter i nyproduktion

Motionären föreslår att en viss andel lägenheter ska avsättas i nybyggnationen för utsatta människor. Förvaltningen är positiv till förslaget och anser att det skulle förbättra försörjningen av bostäder till de grupper som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden. Hyresnivån i nyproduktionen är dock generellt hög, vilket kan medföra svårigheter för de aktuella målgrupperna att bli godkända som hyresgäster p.g.a. låga inkomster. I stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd finns regler för bistånd till bostadskostnader för att få bistånd.

Acceptans för försörjningsstöd

Motionären anser att det ställs alltför höga krav på de bostadssökande i staden. I de gemensamma reglerna för de kommunala bostadsbolagen framgår att ekonomiskt bistånd räknas som en acceptabel inkomst. För att få ett godkännande krävs att den sökandes inkomst står i proportion till den aktuella lägenhetens hyresnivå. Om så inte är fallet kan den sökande, i undantagsfall, godkännas om borgensförbindelse med godtagbar borgesman tecknas. Om den bostadssökande har betalningsanmärkningar sker en individuell prövning om personen trots dessa kan godkännas som hyresgäst. Vid denna prövning beaktas särskilt antalet betalningsanmärkningar samt ålder på dessa. Den sökande får inte ha anmärkningar som är relaterade till tidigare boende.

Nolltolerans för vräkning av barn

2008 var 54 barn i Stockholms stad berörda av vräkningar. 2009 och 2010 var 28 respektive 37 barn berörda av vräkningar. Med berörda barn avses barn som bor stadigvarande, bor växelvis eller har umgänge med en vräkt förälder eller vräkta föräldrar mer än 30 dagar per år. I en del av vräkningsfallen kan det handla om andrahandsuthyrningar. Det är mycket sällsynt att de kommunala bostadsföretagen vräker barnfamiljer och stadens bostadsbolag har speciella rutiner i de fall där det finns risk för vräkning där barn är inblandade.

Under 2010 utarbetade socialförvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningar, de kommunala bostadsbolagen, äldreförvaltningen, Fastighetsägarna Stockholm och Kronofogden ett förslag till hur antalet vräkningar i staden kan minskas. En strukturerad samverkan mellan socialtjänsten, hyresvärdar och Kronofogden är viktig för att kunna förhindra en vräkning. Ju tidigare i processen samverkan sker, desto lättare är det att hitta lösningar. Detta gäller inte minst när det gäller barnfamiljer. Ärendet behandlades i socialnämnden 2011-02-17, (Dnr 3.2-0602/2010).

Våren 2011 genomförde socialförvaltningen två heldagsseminarier om vräkningsförebyggande arbete.

Personliga ombud

Personligt ombud är en insats för personer vars funktionsnedsättning innebär omfattande och långvarigt socialt handikapp som medför stora hinder för ett fungerande vardagsliv, eller har komplexa behov av vård, stöd och service. Till målgruppen som kan få tillgång till personligt ombud hör inte personer som bor på HVB samt personer med enbart neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Idag är Stockholms Stadsmission utförare av stadens verksamhet för personliga ombud. Socialförvaltningen har ett separat avtal med Stockholms Stadsmission för två personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder. Verksamheten är ett gott stöd för många, men bedömningen är att hemlöshet i sig inte medför behov av personligt ombud.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att motionen anses besvarad med vad som framkommer i detta tjänsteutlåtande.

Bilagor

Motion (2011:13) om ”Förbättrad situation för hemlösa i Stockholm”